

కేదారేశ్వరవ్రతము

ఆచమ్య=ఆచమనము చేసి.

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం... గణాధిపతయే నమః ఓం దైవీ
 గాయత్రీఛందః ప్రాణాయామే వినియోగః ఓంభూః... రోమ్.
 మమ ఉపాత్త... పీత్యర్థం శుభే... మధ్యే... నామ సంవత్సరే
 దక్షిణాయనే, శరద్పతౌ... ఆశ్వయుజమానే కృష్ణపక్షే ఆమా
 యాం శుభతిథౌ... యుక్తాయా మస్యాం శుభతిథౌ ఆస్తాకం
 సహకుటుంబానాం క్షేమస్థైర్యవిజయాయురారోగ్యైశ్వర్యాభి

వృద్ధ్యర్థం, ధర్మా... సిద్ధ్యర్థం, పుత్ర... వృద్ధ్యర్థం, ఇష్ట...
 ధ్యర్థం, మనో... ధ్యర్థం, సమ... ప్త్యర్థం, సత్సం... ర్థం
 వరేవరే ప్రయుక్తాం కేదారేశ్వర దేవతాముదిశ్య కేదారేశ్వర
 దేవతా పీత్యర్థం భవిష్యోత్తరపురాణోక్తకల్పోక్తప్రకారేణ
 యావచ్ఛక్తిధ్యానావాహనాదిషోడశోపచారపూజాం కరిష్యే
 (అని కలశమును దాకి కలశపూజ, గణాధిపతిపూజ, కేదారేశ్వర
 శ్వరప్రాణప్రతిష్ఠలను పరుసగా చేయవలయును; వీని విధానము
 వినాయకవ్రతకల్పమునందుఁ దెలియవలెను.)

కేదారేశ్వరపూజా

అథ ధ్యానం శ్లో. శూలం డమరుకం చైవదధానంహస్తయుగ్మకే,
 కేదారదేవమీశానం ధ్యాయేత్రిపురఘాతినమ్.
 కేదారేశ్వరం ధ్యాయామి.

శూలమును, డమరుకమును రెండు చేతులతోఁ బట్టు
కొనియున్న కేదారేశ్వరుఁ డయిన త్రిపురసంహారియగు ఈశ్వ
రుని ధ్యానింపవలెను.

కైలాసశిఖరే రమ్యే పార్వత్యా సహిత ప్రభో,
ఆగచ్ఛ దేవదేవేశ మద్భక్త్యా చన్ద్రశేఖర.
కేదారేశ్వరమావాహయామి.

కైలాసపర్వతంబునఁ బార్వతితోడ వసించు ఓ దేవ
దేవా ! చంద్రమాళీ ! నాభక్తికి మెచ్చి నాకడకు రమ్ము.
సురాసురశిరోరత్న ప్రదీపితపదామ్బుజ,
కేదారదేవ మద్భక్తమాసనం ప్రతిగృహ్యతామ్.
కేదారేశ్వరాయ ఆసనం సమర్పయామి.

దేవతలు, రాక్షసులును మ్రొక్కునప్పుడు వారిశిరో
రత్నముల మెఱుఁగులు సోఁకుటచే వెలిఁగెడికమలంబులంబోలు
పాదములుగల యో కేదారేశ్వరా ! నే నొసఁగునట్టి యాసనంబు
గైకొనుము.

గంగాధర నమస్తేస్తు త్రిలోచన వృషధ్వజ,
మాక్తికాసనసంస్థాయ కేదారాయ నమోనమః.
కేదారేశ్వరాయ పాద్యం సమర్పయామి.

గంగను ధరించినవాఁడవు, ముక్కంటివి, ఎద్దు నెక్కు
వాఁడవునైన యోకేదారేశ్వరా ! ముత్యాలతో నలంకరించిన
యాసనంబునఁ గూరుచున్న నీకుఁ బలుమాఱు మ్రొక్కెదను.

అర్ఘ్యం గృహణ భగవన్ భక్త్యా దత్తం మయేశ్వర,
ప్రయచ్ఛ మే మనస్తుష్టిం భక్తానామిష్టదాయక.
కేదారేశ్వరాయ అర్ఘ్యం సమర్పయామి.

ఓయీశ్వరా ! నేను భక్తితో నొసగునట్టి యర్ఘ్యమును కైకొనుము. భక్తులకోర్కూల నొసగువాఁడా ! నామనస్సునకు సంతసంబు గావింపుము.

మునిభిర్నారదప్రఖ్యైర్నిత్యమాఖ్యాతవైభవ,
కేదారదేవ భగవన్ గృహాణాచమనం విభో.

కేదారేశ్వరాయ ఆచమనీయం సమర్పయామి.

నారదుఁడు మున్నగుమునలచే నెల్లప్పుడు కొసియాడఁబడు మహిమగల యోభగవంతుఁడ వగుకేదారనాథా ! నే నొసగు ఆచమనీయమును గృహనేసి కైకొనుము.

కేదారదేవ భగవన్ సర్వలోకేశ్వర ప్రభో
మధుపర్కం ప్రదాస్యామి గృహాణ త్వం శుభంకర.

అన్నిలోకముల కీశుఁడవగు ఓ పూజ్యుఁడవయిన యో కేదారనాథా ! మధుపర్కము నొసఁగెదను. శుభప్రదుఁడవగు ఓదేవా ! ప్రీతితో స్వీకరింపుము.

స్నానం పశ్చాత్పత్నైరేన శ్రితం శుద్ధోదకైరపి,
గృహాణ గౌరీరమణ త్వద్భక్తేన మయార్పితమ్.

కేదారేశ్వరాయ పంచామృతస్నానం సమర్పయామి.

పాశ్చాతీప్రియా ! నీదాసుఁడనైన నే నొసఁగెడి పంచామృతముతో స్నానముచేయుము.

నదీజలం సమాయుక్తం మయా దత్తమనుత్తమం,
స్నానం స్వీకురు దేవేశ సదాశివ నమోస్తుతే.

కేదారేశ్వరాయ స్నానం సమర్పయామి

ఎల్లప్పుడు శుభప్రదుడ వైన యో దేవదేవా! నీకు
మ్రొక్కెద. అన్ని సుగంధ ద్రవ్యములు చేర్చి నేను భక్తితో
నిచ్చెడి యీనదీజలముచే స్నానమాచరింపుము.

వస్త్రయుగ్మం సదా శుభ్రం మనోహరమిదం శుభం,
దదామి దేవదేవేశ భక్త్యేదం ప్రతిగృహ్యతామ్.

కేదారేశ్వరాయ వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి.

ఓ దేవదేవా! యెల్లప్పుడు తెల్లనై మిగుల మనోహరమై
యున్న మేల్లివస్త్రములజతను భక్తితో నొసంగెదను. దీనిని
గైకొనుడు.

స్వర్ణయజ్ఞోపవీతం చ కాञ్చనం చోత్తరీయకం,
రుద్రాక్షమాలయా యుక్తం దదామి స్వీకురు ప్రభో.

కేదారేశ్వరాయ యజ్ఞోపవీతోత్తరీయే సమర్పయామి.

రుద్రాక్షతావళము దాల్చిన యోప్రభువా! బంగారు
మయంబైన జందెమును, మీదిబట్టను నొసంగెదను. అనుగ్ర
హింపుము.

సమస్తగన్ధ ద్రవ్యాణాం దేవ త్వమసి జన్తభూః,
భక్త్యా సమర్పితం ప్రీత్యా మయా గన్ధావి గృహ్యతామ్.

కేదారేశ్వరాయ గంధాన్ ధారయామి.

ఓ దేవా! నీవు సకల సుగంధవస్తువులకు బుట్టుచోటై
యున్నావు. నేను భక్తితో నొసంగెడి గంధము మొదలగు
వానిని జేమతో స్వీకరింపుము.

అక్షతోఽసి స్వభావేన భక్తానామక్షతం పదం,
దదాసి నాథ మద్దత్తైరక్షతైః ప్రీయతాం భవాన్.

కేదారేశ్వరాయ అక్షతాన్ సమర్పయామి.

ఓరక్షకుఁడా! నీవు స్వాభావికముగా నాశరహితుఁడవు. భక్తులకు శాశ్వతమోక్షపదంబు నొసఁగువాఁడవు. నీవు నేను సమర్పించునక్షతలతోఁ బ్రీతినొందుము.

కల్పవృక్షప్రసూనై స్త్వం పూర్వై రభ్యర్చితః సురైః,
కుఙ్కుమైః పార్థివై రేభిరిదానీమర్చ్యతే మయా.

కేదారేశ్వరాయ నమః పుష్పాణి పూజయామి.

ఓదేవా! తొల్లి వేల్పులు నిన్నుఁ గల్పవృక్షపుఁ బూవులతోఁ బూజించిరి. నే నిప్పుడు పుడమియందలి కుంకుమతో నర్పించెదను.

తతః ఇంద్రాదిలోకపాలపూజాం కుర్యాత్,
శివస్య వక్షణేభాగే (కుడివైపున) బ్రహ్మణే నమః.

ఉత్తరభాగే (=ఎడమవైపున) విష్ణవే నమః. మధ్యే (నడుమ) కేదారేశ్వరాయ నమః.

అథ అంగపూజా

మహేశ్వరాయ	నమః	పాదౌ	పూజయామి.
ఈశ్వరాయ	„	జంఘే	„
కామరూపాయ	„	జానునీ	„
హారాయ	„	ఊరూ	„
త్రిపురాస్తకాయ	„	గుహ్యం	„
భవాయ	„	కటిం	„
గణాధరాయ	„	నాభిం	„
మహాదేవాయ	„	ఉదరం	„
పశుపతయే	„	హృదయం	„

పినాకినే	నమః	హస్తాక్ష	పూజయామి.
శివాయ	”	భుజ్జౌ	”
శితీకంఠాయ	”	కణ్ఠం	”
విరూపాక్షాయ	”	ముఖం	”
త్రినేత్రాయ	”	నేత్రాణి	”
రుద్రాయ	”	లలాటం	”
శర్వాయ	”	శిరః	”
చంద్రమాళయే	”	మాళిం	”
పశుపతయే	”	సర్వాణ్యజ్ఞాని	”

ఆథ అష్టోత్తరశతనామావళిః.

“నమః” అని ప్రతినామము కడపటఁ జేర్చవలయును.

ఓం శివాయ నమః
 మహేశ్వరాయ
 శమ్భవే
 పినాకినే
 శశిశేఖరాయ
 వామదేవాయ
 విరూపాక్షాయ
 కపర్దినే
 నీలలోహితాయ
 శంకరాయ
 శూలపాణయే
 ఖట్వాజినే
 విష్ణువల్లభాయ

శిపివిష్టాయ
 అమ్బికానాథాయ
 శ్రీకణ్ఠాయ
 భక్తవత్సలాయ
 భవాయ
 శర్వాయ
 త్రిలోకేశాయ
 శితీకంఠాయ
 శివాప్రియాయ
 ఉగ్రాయ
 కపర్దినే
 కామాక్షయే
 అనకాసురసూదనాయ

10

గజ్జాధరాయ

లలాటాక్షయ

కాలకాలాయ

కృపానిధయే

భీమాయ

పరశుహస్తాయ

మృగపాణయే

జటాధరాయ

కైలాసవాసినే

కవచినే

కఠోకాయ

త్రిపురాంతకాయ

వృషాజ్కాయ

వృషభారూఢాయ

భస్మోద్ధూళితవిగ్రహాయ

సామప్రియాయ

స్వరమయాయ

త్రయూషూర్తయే

అనిశ్వరాయ

సర్వజ్ఞాయ

పరమాత్మనే

సోమసూర్యాగ్నిలోచనాయ

హవిషే

యజ్ఞమయాయ

పంచవక్త్రాయ

సదాశివాయ

విశ్వేశ్వరాయ

వీరభద్రాయ

30 గణనాథాయ

ప్రజాపతయే

హిరణ్యరేతసే

దురరాయ

గిరిశాయ

సేనఘాయ

60

భుజ్జుభూషాయ

భర్గాయ

గిరిధన్వనే

గిరిప్రియాయ

40 కృత్తివాసనే

పురారాతయే

భగవతే

ప్రమథాధిపాయ

మృత్యుంజయాయ

సూక్ష్మతనవే

70

జగద్వ్యాపినే

జగద్దురవే

వ్యోమకేశాయ

మహాసేనజనకాయ

50 చారువిక్రమాయ

రుద్రాయ

భూతపతయే		మహాదేవాయ	
స్థాణవే		అవ్యయాయ	
అహిర్బుధ్నాయ		హరయే	
దిగమ్బరాయ	80	పూషదంతభిదే	
అష్టమూర్తయే		అవ్యగ్రాయ	
అనేకాత్మనే		దక్షోద్ధ్వరహారాయ	
స్వాతిగాయ		హరాయ	
శుద్ధవిగ్రహాయ		భగనేత్రభిదే	100
శాశ్వతాయ		అవ్యక్తాయ	
ఖణ్డపరశవే		సహస్రాక్షయ	
అజాయ		సహస్రపాదాయ	
పాశవిమోచనాయ		త్రివర్ణప్రదాయ	
సామ్భాయ		అనన్తాయ	
మృడాయ	90	తారకాయ	
పశుపతయే		పరమేశ్వరాయ	
దేవాయ		శ్రీకేదారేశ్వరాయ నమః.	

నానావిధపరిమళపుష్పాణి సమర్పయామి.

అథ దోరగ్రన్థిపూజా

శివాయ నమః ప్రథమగ్రన్థిం పూజయామి. వాహీయ
 నమః ద్వితీయగ్రన్థిం పూజయామి. మహాదేవాయ నమః తృతీ
 యగ్రన్థిం పూజయామి. వృషభధ్వజాయ నమః చతుర్థగ్రన్థిం
 పూజయామి. గౌరీశాయ నమః పంచమగ్రన్థిం పూజయామి.

రుద్రాయ నమః షష్ఠగ్రంథిం పూజయామి. పశుపతయే నమః
 సప్తమగ్రంథిం పూజయామి. భీమాయ నమః ఆష్టమగ్రంథిం పూజ
 యామి. త్ర్యమ్బకాయ నమః నవమగ్రంథిం పూజయామి. నీల
 లోహితాయ నమః దశమగ్రంథిం పూజయామి. హారాయ నమః
 ఏకాదశగ్రంథిం పూజయామి. స్థరహారాయనమః ద్వాదశగ్రంథిం
 పూజయామి. భవాయనమః త్రయోదశగ్రంథిం పూజయామి.
 శంభవే నమః చతుర్దశగ్రంథిం పూజయామి. శర్వాయ నమః
 పంచదశగ్రంథిం పూజయామి. సదాశివాయ నమః షోడశగ్రంథిం
 పూజయామి. ఈశ్వరాయ నమః సప్తదశగ్రంథిం పూజయామి.
 ఉగ్రాయనమః అష్టాదశగ్రంథిం పూజయామి. శ్రీకణ్ఠాయనమః
 ఏకోనవింశతిగ్రంథిం పూజయామి. నీలకణ్ఠాయ నమః వింశతి
 గ్రంథిం పూజయామి. కేదారేశ్వరాయ నమః ఏకవింశతీతమ
 గ్రంథిం పూజయామి.

కేదారేశాయ నమః నానావిధఽరిగుళపుష్పాణి సమర్పయామి.

దశాఙ్గధూపముఖ్యశ్చ హ్యగ్ధారవినివేశితః,
 ధూపః సుగంధైరుత్పన్నః త్వాం ప్రీణయతు శక్చర.

కేదారేశాయ నమః ధూపమాఘ్రాపయామి.

ఓశంకరా! దశాఙ్గధూపము మొదలగు సుగంధద్రవ్య
ములతో వేసినధూపము నీకు సంతోషమును గలిగించునుగాక.

యోగినాం హృదయేష్వేవ జ్ఞానదీపాఙ్కురో హ్యసి,
 బాహ్యదీపో మయా దత్తః గృహ్యతాం భక్తగౌరవాత్.

కేదారేశ్వరాయ నమః దీపం దర్శయామి.

ఓ కేదారేశ్వరా ! యోగులహృదయములందే జ్ఞాన
దీపపుంజిన్న మొలకవుగ వెలుగుచున్నావు. అట్టి నీకు బాహ్య
దీపమును జూపుచున్నాను. దీనిని తాము భక్తులయందలి
ప్రేమతో స్వీకరింతురు గాక.

త్రైలోక్యమపి నైవేద్యం న తే తృప్తిస్తథా బహిః,
నైవేద్యం భక్తవాత్సల్యాద్భ్రహ్మాతాం త్ర్యమ్భక త్వయా.
కేదారేశ్వరాయ మహానైవేద్యం సమర్పయామి.

ఓ కేదారా ! మూడులోకంబులను నివేదించినను నీకు
దనివిగలుగనేరదు ; ఆయినను వెలుపట నామనస్తృప్తికై
నేను పెట్టునట్టి నివేదనమును భక్తునందలి ప్రేమతో మీరు
గైకొందురు గాక.

నిత్యానందస్వరూప స్త్వం యోగిహృత్కమలే స్థితః,
గౌరీశ భక్త్యా మద్దత్తం తామ్బూలం ప్రతిగృహ్యతామ్.

కేదారేశ్వరాయ నమః తాంబూలం సమర్పయామి.

ఓ పార్వతీనాథా ! నీవు సచ్చిదానందస్వరూపుడవు.
యోగులమానసికమునందు వసించువాడవు. నేను భక్తితో
నొసగునట్టి తాంబూలమును గైకొందువుగాక.

అర్ఘ్యం గృహాణ భగవన్ భక్త్యా దత్తం మహేశ్వర,
ప్రయచ్ఛ మే మనస్తుష్టిం భక్తానామిష్టదాయక.

కేదారేశ్వరాయ నమః అర్ఘ్యం సమర్పయామి.

సకలలోకములచే గొనియాడబడువాడవు, భక్తుల
కోర్కులనొసగువాడవునైన యోషరమేశ్వరా ! నేను భక్తితో
నిచ్చు నర్ఘ్యమును గైకొని నామనస్సునకు సంతోషము నొస
గుము.

దేవేశ చన్ద్రసింహాశం జ్యోతిః సూర్యమివోదితం,
భక్త్యా దాస్యామి కర్పూరనీరాజసమిదం శివ.

కేదారేశ్వరాయ నమః కర్పూరనీరాజనం దర్శయామి.

దేవదేవుడ వగు ఓశివా ! ఉదయించిన సూర్యునివలెను,
చంద్రునివలెను, వెలుగుకర్పూరముతో నీరాజనంబును భక్తి
పూర్వకముగా నొసగుచున్నాను.

భూతేశ భువనాధీశ సర్వదేవాదిపూజిత,

ప్రదక్షిణం కరోమి త్వాం వ్రతం మే సఫలం కురు.

కేదారేశ్వరాయ ప్రదక్షిణం సమర్పయామి.

అన్ని భూతంబుల యేలికా ! అన్ని లోకముల యేలికా !
దేవతలందరిచే గొనియాడబడు ఓ కేదారేశ్వరా ! నీకు
బ్రదక్షిణము చేయుచున్నాను. నా వ్రతంబును సంపూర్ణము
చేయుము.

హర శమ్భో మహాదేవ విశ్వేశామరవల్లభ,

శివ శక్తిర సర్వాత్మకా నీలకంఠా నమోస్తు తే.

కేదారేశ్వరాయ నమస్కారాః సమర్పయామి.

ఓపార్వతీశా ! సర్వాంతర్జామీ ! దేవదేవా ! నీకు దండ
ములు పెట్టెదను.

అభీష్టసిద్ధిం కురు మే శివావ్యయ మహేశ్వర,

భక్తానామిష్టదానార్థం మూర్తికృతకళేబర.

భక్తులయొక్క కోర్కుల నొసగుటకై శరీరమును
ధరించినవాడవు, నాశములేనివాడవు, మోక్షమునొసగు
వాడవునైన యొకేదారేశ్వరా ! నా కోరికలనొసంగుము.
అని కేదారేశ్వరుని ప్రార్థనచేయవలయును.

కేదార దేవదేవేశ భగవన్నమ్మి కాపతే,
ఏకవింశద్దినే తస్మిన్ సూత్రం గృహ్యమ్యహం ప్రభో.

దేవతలకుఁ బెద్దవు, పార్వతీశుఁడవునైన ఓభగవంతుడా!
నేఁటి కిరువదియొకటవదినమున సూత్రమును గ్రహించుచున్నాను.
అనిచెప్పి సూత్రమును (దారమును) గ్రహింపవలయును.

ఆయుశ్చ విద్యాం చ తథా సుఖం చ
సౌభాగ్యమృద్ధిం కురు దేవదేవ,
సంసారఘోరమ్మునిధౌ నిమగ్నం
మాం రక్ష కేదార నమో నమస్తే.

ఓ దేవదేవా! ఆయుస్సును, విద్యను, సుఖంబును, అద్భుతమును, సంపదను నొసఁగి, సంసారమనెడి భయంకరమైన గొప్ప సముద్రమున మునిఁగిన నన్ను లేవనెత్తి కాపాడుము. కేదారేశ్వరా! నీకు నమస్కారము. నమస్కారము. ఈశ్లోకమును జెప్పి తోరమును చేతఁ గట్టుకొనవలయును.

కేదారః ప్రతిగృహ్యతు కేదారో వై దదాతి చ,
కేదారస్తాఁకొభాభ్యాం కేదారాయ నమోనమః.

ఈశ్లోకము చెప్పి కేదారేశ్వరరూపుడైన బ్రాహ్మణునకు వాయనము నియ్యవలయును.

కేదార ప్రతిమా యస్తాద్రాజ్యసౌభాగ్యవర్ధినీ,
తస్తాదస్యాః ప్రదానేన మమాస్తు శ్రీరచచ్ఛలా.

కేదారేశ్వరుని ప్రతిమ సకలసంపదల నిచ్చునది కావున నిట్టి ప్రతిమనొసఁగుటచే నాకును శాశ్వతసంపద గలుగునుగాక. ఈశ్లోకము చెప్పి కేదారేశ్వరుని ప్రతిమను దక్షిణాతాంబూలములతోఁగూడ నొసఁగవలెను.

యస్య స్మృత్యా చ...పరిపూర్ణం తదస్తు తే, కల్పోక్త విధానేన కృతయా ఆనయా పూజయా శ్రీకేదారేశ్వరః సుప్రీతః సుప్రసన్నో వరదో భవతు. మమ ఇష్టకామార్బిధిధిస్తు.

పూజావిధానము సంపూర్ణము.

కథా ప్రారంభము

సూత ఉవాచ. శ్లో. యస్య ప్రసాదాద్భువనం క్రియతే సచ రాచరం, తం ప్రణమ్య మహాదేవం భగవ స్తముమాపతిమ్.

1. కేదార వ్రతమాహాత్మ్యం సర్వకల్యాణకారణం, ప్రవ ట్యోమి జగదాభ్యుత్థైః మునిభిశ్చ పురాకృతమ్. 2. హృతం శక్కురదేహార్థం దేవ్యా యద్వ్రతచర్యయా, యద్వ్రతం చరతాం లోకే సమ్భవన్తి విభూతయః. 3. ఆరోగ్యమాయుఃకీర్తిశ్చ వర్ధంతే శృణ్వంతామిదం, ఏకవింశతివారాన్ యశ్చరతే తద్వ్రతోత్త మమ్. 4. ఇహాముత్ర చ కల్యాణం పిన్దతి ధ్రువము త్తమం, వ్రతం సమాచరన్ మర్త్యః సోభాగ్భ్యం కాన్తిమేవ చ. 5. ఆయుః శ్రియం చ లభతే శివలోకే మహీయతే, తస్మాద్విజ్ఞో వా రాజా వా వై శోభోవా శూద్ర ఏవవా. 6. యే చాప్యన్యే నరాః కుర్యుః సంయతా వ్రతము త్తమం, అస్తి పూర్వో త్తరేభాగే పృథివ్యాం ధరణీధరః. 7. కైలాస ఇతి విఖ్యాతః శ్రీమాన్ లోకనమ స్కృతః, రాజతైర్విమలైః శృణ్ణైః నచరత్న విచిత్రితైః. 8. తటిద్దణ సమాకీర్ణైః శారదాభ్రైరివ స్థితైః, నానాద్రుమలతాకీర్ణైర్నా నా పుష్పఫలైర్ద్యుతైః. 9. నానావిహాజసంస్పృష్టైర్నాజర్జర సమ్మలైః, సాలై సమాలై స్థిలకైరి నాలైర్వకులై రపి. 10. అశోకైః కరకైర్నిమ్బైశ్చన్దనై రేవదారుభిః, నారికేళా మపనస

పూగపూన్నాగచమ్పకైః. 11. ఏతైశ్చాన్వైశ్చ తరుభిః శోభితం
 పూకాననం, ఏతస్య శిఖరే వమ్యే యోగిబృన్దనిపేవితే. 12.
 యక్షకిన్నరగన్దర్వసిద్ధవిద్యాధరైర్వృతే, సమావసతి విశ్వాత్తా
 పినాకీ ప్రమథైర్వృతః. 13. అంబికాసహితః శ్రీమాన్ సర్వ
 దేవనమస్కృతః, ఏకదా తస్య శిఖరే రుద్రాచీసహితః శివః. 14.
 తథాఽపి కుర్వన్ పసతిం సురాణాం దర్శనం దదౌ, అగ్నిర్వా
 యు స్తథాదిత్యశ్చన్ద్రమాః సహతారకాః. 15. బ్రాహ్మ్యదయో
 వసిష్ఠాద్యాస్తే సర్వే తం సిషేవిరే, రమ్భా తిలోత్తమా చైవ
 సహజన్యా చ మేనకా. 16. యాశ్చాన్యా దేవవనితాః పరితస్తు
 పినాకినం, మాతరశ్చండికాద్యాశ్చ కార్తికేయో గజాననః.
 17. నన్దాదయో దేవగణాః సానూప్యసహితాః స్థితాః, ఏవం
 ప్రవర్తమానాయాం సభాయాం కుద్రసన్నిధౌ. 18. నారద
 ప్రముఖాస్తత్ర జగుస్తేన ప్రచోదితాః, తేషాం ప్రవృత్తే మధురే
 గీతే సర్వమనోహరే. 19. వాదిత్రలయసంయుక్తా ననృతుశ్చా
 ప్సరోగణాః, తాసామస్సరసాం మధ్యే రమ్భా సర్వాజ్ఞసున్దరి. 20.
 మధురం లాస్యమకరోత్సర్వగీర్వాణసమ్మతం, తత్ర భృజ్జిరితిర్నా
 మసమయే శివసమ్మతమ్. 21. అద్భుతం వికటం నృత్తమకరోద్ధర
 సన్నిధౌ, తత్ర ప్రవర్తతే హాసః సురాణాం శివయోః పురః. 22.
 మహాన్ కలకలశ్చాశీద్గిరికన్దరపూరణః, ఏవం ప్రహసనాన్తేతు
 శ్రీమాన్ సర్వేశ్వరోఽబ్రవీత్. 23. సాధుభృజ్జిరితే సమ్యక్ప్ర
 తం ప్రహసనం త్వయా, ఇత్యుక్త్వా భగవాన్స్తస్మై ప్రసాద
 మకరోద్విభుః. 24. హరప్రసాదాత్సుప్రీతః సురైశ్చ సుబహూ
 కృతః, హరం ప్రదక్షిణీకుర్వన్, వినా దేవీం సమాహితః. 25.
 ప్రణామమకరోత్తస్మై వినయేన సమన్వితః. తతో దేవ్యబ్రవీ

ద్వాక్యం దేవముద్విక్ష్య సస్తితా. 26. మద్భాగం పరిహృత్యాసౌ
 కృతవాం స్వత్ప్రదక్షిణం, ప్రణామస్య కిమేతస్య కారణం పర
 మేశ్వర. 27. బ్రూహి మే తత్త్వతః సర్వం శ్రోతుం కాతూ
 హాలం హి మే, తయైవముక్తో భగవాన్ బభాషే శశిశేఖరః. 28.
 యోగినో న నమన్తి త్వాం పరమార్థవిదః ప్రియే, యే భజన్తి
 ప్రియే త్వాం తు తేషాం నాన్తి ప్రయోజనమ్. 29. ఇత్యుక్తా
 సా మహేశేన తత్యాజ ప్రియమీశ్వరీ, శక్త్యా వినాకృతః సోఽథ
 త్వగస్థివిషమాజ్గభృత్. 30. ఆమ్బా త్వగస్థిశేషా సా నిస్సారా
 వికటాభవత్, తతస్తు దేవీ కుపితా దేవతాభిః ప్రసాదితా. 31.
 జగామ ముక్త్యా కైలాసం పరమం గౌతమా శ్రమం, సింహైర్నా
 గైశ్చ శార్దూలైర్హరిణైశ్చ నిషేవితమ్. 32. పన్నగైర్గుణైశ్చాపి
 విముక్తాన్యోన్యమత్సరైః, నానామ్రమలతాకీర్ణం నేవితం పరమ
 ర్షిభిః. 33. సర్వలోకప్రియకరం సర్వకామఫలప్రదం, గౌత
 మోఽపి మహాతేజాః సమిత్కుశఫలాని చ. 34. వన్యాని హోమ
 యోగ్యాని వనాదాహృత్య నిర్గతః, మునిస్తు స్వాశ్రమాభ్యాశే
 శోభాముద్విక్ష్య విస్థితః. 35. కిమిదం తాపసారణ్యమిదానీం
 శోభతే భృశం, ఇతి చిన్తాసమావిష్టో వివేశ స్వాశ్రమం మునిః.
 36. ప్రవిశ్య పద్మపత్రాక్షీం భవానీం వీక్ష్యభూషితాం, సోఽ
 పృచ్ఛదభిపూజ్యైనాం తత్రాగమనకారణమ్. 37. పృష్టా సాము
 నినా దేవీ స్వవిషాదస్య కారణం, ఉక్త్వాచ సుఖమాసీనం
 ప్రణమ్య పునరబ్రవీత్. 38. భగవన్ హరదేహార్ధం యాదృశే
 నాప్యతే మయా, తాదృశం మే వ్రతం బ్రూహి యద్వసేద్యోగి
 సంమతమ్. 39. తచ్ఛ్చ్రీత్వాతు మహాతేజా భవాన్యావాక్యమీతి
 తం, సమీక్ష్య సర్వశాస్త్రాణి పురాణాని చ సర్వశః. 40. ఆభీష్ట
 వరదం చైవ శ్రీమత్కేదారనామకం, ఆచచక్షే మునివరో భవా

నై సువ్రతం మహాత్ . 41. అపర్ణా చాబ్రవీద్వాక్యం వ్రతస్యా
 స్య విధిక్రమః, కథం కథయ తం దేవ తథా శాస్త్రప్రచోదితమ్.
 42. ఏవం బ్రువాణాం తాం దేవీమువాచ మునిపుజ్జవః, మాసి
 భాద్రపదేష్టమ్యాం శుక్లపక్షే సమాహితః. 43. ఊమైః కా
 ర్పాసకై ర్వాపి యథారుచి సుశోభనైః, హస్తే బద్ధ్వా ప్రతిసరం
 హ్యేకవింశతితన్తుభిః. 44. ఉపోష్య రజసీం తాంతు కృత్వాబ్రా
 హ్మణభోజనం, తదారభ్య ప్రకర్తవ్యమమావాస్యావధి వ్రతమ్.
 45. నిత్యం ప్రాతః సముత్థాయ కృత్వా పూజాం ప్రయత్నతః,
 కేదార దేవపూజాం తు కుర్యాదపి విశేషతః. 46. వివిక్తే శుచి
 దేశే తు ధాన్యరాశిం నిధాయ చ, తస్యోపరి నిధాయాథ పూర్ణ
 కుంభం సుశోభనమ్ 47. సంవేష్ట్యసూత్రజాలైశ్చ హ్యేకవింశతి
 సంఖ్యకైః ఊమేన వా దుకూలేన కార్పాసేనాపి వేష్టయేత్ .
 48. నవరత్నాని వా తస్మిన్ సువర్ణం వా తథా ఫలం, నిధాయ
 గన్ధపుష్పద్వైరర్చయిత్వా యథావిధి. 49. త్రిస్సప్తసంఖ్యకాన్
 దేవి బ్రాహ్మణాన్ వేదపారగాన్, సమాహూయ ప్రతిష్ఠాప్య
 పాదశౌచం విధాయ చ. 50. పూజయేదథ తాన్ సర్వాన్
 పురోహితపురస్కరాన్, తతః కేదార దేవస్య కుర్యాదావాహనం
 పునః. 51. ఆవాహ్యా దేవం తత్రైవ ప్రతిష్ఠాప్య యథావిధి, చన్ద
 నాగరుకర్పూరకస్తూరీకుంజుమాన్వితాన్. 52. గన్ధాంశ్చ వివి
 థాన్ దేవి పుష్పాణి వివిధాని చ, తామ్బూలాని విచిత్రాణి
 వాసాంసి చ నినేదయేత్ . 53. పుష్పైరభ్యర్చ్య విధివద్ధూప
 దీపాదిభిః శివం, గోధూమపిష్టసంక్లప్తానేకవింశతీసంఖ్యకాన్.
 54. అపూపాన్త్యష్టమన్నం చ పాయసం గుడసంయుతం,
 దధ్యాజ్యమధుసంయుక్తమనేకైర్వ్యంజనైర్యుతమ్. 55. ఫలై
 రనేకైః సమ్పూర్ణం కదలీపనసామ్రకైః, సర్వాన్ నివేద్య దేవాయ

కృత్వా చాచమనీయకమ్. 56. తామ్బూలంచనివేద్యాధస్తోత్రం
 కుర్యాద్యధేస్థితం, కృత్వా దేవస్య పూజాం చ దేని కేదాగ
 నాయకమ్. 57. యథాశక్తి సువర్ణాది బ్రాహ్మణేభ్యః ప్రదాయచ,
 వ్రతం సమాప్య విధివత్ప్రీణయస్వ త్రిలోచనమ్. 58. తతః ప్రీతో
 మహాదేవః సర్వదేవగణైః సహ, ఆగత్య స్వశరీరార్ధం భవత్యై
 దాస్యతి స్వయమ్. 59. ఇత్యాచచక్షే మునిరప్యథార్యా
 తద్వ్రతేహితా, ఏతద్భవానీ సుప్రీతా శ్రుత్వా గౌతమభాషితమ్.
 60. యథానిర్దిష్టమృషిణా తథా సర్వం సమాచరత్, తతః ప్రీత
 మనా భూత్వా భగవాన్ వృషభధ్వజః. 61. గత్వా దేవగణైః
 సార్ధం స్వదేహార్ధం దదౌ హరః, తతో భవానీ సుప్రీతా శంక
 రార్ధం సమేత్యచ. 62. దేవం ప్రసాదయామాస లోకానాం
 హితకామ్యయా, దేవప్రసాదాత్త్రేలోక్యే చరన్తే తద్వ్రతం
 జనాః. 63. యోయం ప్రాచయతే బుద్ధ్యా తత్సర్వం సమవా
 ప్నయాత్, ఇతి ప్రసాదితో దేవ్యా భగవానమ్భికాసఖః. 64.
 తథేత్యుక్త్వా సురగణైస్తత్రైవాన్తరధీయత, తతశ్చిత్రాజదో
 నామ గన్ధర్వః శివభక్తిమాన్. 65. వ్రతచర్యాక్రమం లేభే
 నన్దికేశ్వరపార్శ్వతః, మనుష్యవిషయం ప్రాప్య వ్రతమేతద్దిశా
 మ్యహమ్. 66. ఏవంసతు వినిశ్చిత్య జగామోజయినీం పురీం,
 వజ్రదంతాయ విధివద్దదౌ రాజ్ఞే వ్రతం సుధీః. 67. వ్రతమేతన్న
 సుష్యాయ స మహానభవత్ప్రభుః, అథాభూతాం వైశ్యసుతే
 తస్యాం చ పురి కన్యకే. 67. ఏకాం పుణ్యావతీం ప్రాహురన్యాం
 భాగ్యవతీం విదుః, తే కన్యే పితరం ప్రాప్య బభాషాతే స్రీయం
 వచః. 69. మహాత్కేదారనాథస్య వ్రతం కర్తుం ప్రతీచ్ఛనౌ,
 తాభ్యామేవం నిగదితే పితైవం వాక్యమబ్రవీత్. 70. వత్సే
 బ్రూత దరిద్రోఽహం కథమాసాద్యతే మయా, సామగ్నీ

చాస్య నాస్త్యేవ యువాభ్యాం తద్విముచ్యతామ్. 71. ఇతి
 పిత్రా సమాదిప్తే కన్యే పునరవోచతాం, అనుజ్ఞాతే త్వయా
 తాతకర్తుమిచ్ఛావ సువ్రతమ్. 72. త్నదనుజ్ఞావినియతమావయోః
 పరమం ధనం, ఇత్యుక్త్వా తేన వైశ్యేన కృతానుజ్ఞేచ కన్యకే.
 73. కస్తింశ్చిద్రుచిరే దేశే వటువృక్షసమాశ్రితే, బద్ధ్యా ప్రతిసరం
 తత్ర చక్రాతేఽర్చాం యథావిధి. 74. ఏతయోర్భక్తిశీలేన తత్సా
 మగ్నీం దదౌ హరః, వ్రతచర్యాం సమాసాద్య ప్రీత్యావైచక్రతు
 ర్వ్రతమ్. 75. తతః ప్రీతో మహాదేవః సాంబఃసన్నిహితోఽభవత్,
 సతయోః కన్యయోః ప్రీతో రూపమప్సరసాం దదౌ. 76. అన
 స్తమాయురైశ్వర్యం దత్త్వాసోఽస్త్వా తోఽభవత్, అథ పుణ్య
 వతీం వవ్రే రాజా హ్యుజ్జయినీపతిః. 77. అపరాం చోశభూపా
 లో నామ్నా భాగ్యవతీం తథా, దత్త్వాఽత్తజే తదా వైశ్యో
 సమృద్ధో న్యవసత్సుఖి. 78. సామ్రాజ్యం సంపదం ప్రాప్య పుత్రాన్
 లభ్యా మహశాజసః, తే సుతే పితరం హృష్టం చక్రాతే మాతరం
 తథా. 79. అథ భాగ్యవతీ కామమైశ్వర్యమదమోహితా, కాలే
 గతే బహుతథే వ్రతమేతన్తుమోచ సా. 80. సౌభాగ్యహీనా
 పుత్రేణ సహ భర్తా వివాసితా, వనసంచారఖిన్నా హి జగామ
 శబరాలయమ్. 81. తతః పుత్రం సమాహూయ వాక్యమేతదు
 వాచ హ, ఉపయేమే స్వసారం మే జ్యేష్ఠాపదుజ్జయినీపతిః. 82.
 తాం దృష్ట్వా ధనమాదాయ శీఘ్రమాగచ్ఛ పుత్రక, ఇతి మా
 తుర్వచః శ్రుత్వా జగామోజ్జయినీం పురీమ్. 83. గత్వా నివేద
 యామాస పుణ్యశైల్యే సపుత్రకః, మాతుర్వివాసనం రాజ్యా
 ద్వనవాసం చ దుస్సహమ్. 84. తతః పుణ్యవతీ శ్రుత్వా దదౌ
 తస్యై మహద్ధనం, ధనమాదాయ సప్రీతః ప్రయయా మాతరం

ప్రతి. 85. గచ్ఛన్తార్థే హృతః సోఽభూద్దేవేనాదృశ్యరూపిణా,
 పునర్గత్వా ధనం గృహ్య గచ్ఛత స్తస్య తద్వనమ్. 86. జహారేశో
 జగాదైనం నితరాం దీపమానసం, గచ్ఛభాగవతీపుత్ర మా
 విషాదం వృథా కృథాః. 87. అయోగ్యం భవతో హ్యేతద్వ్ర
 తంమేచరతాంధనం, ఇతి శ్రుత్వా వచ స్తస్య కిమేతదితివిస్మితః.
 88. పుణ్యావల్యై జగాదైతత్పునర్గత్వా సుతస్తదా, సా తద్విజ్ఞాయ
 నిపుణా కారయామాస తద్వ్రతమ్. 89. భగిన్యా తు యథా
 పూర్వం క్రియతాఃత్యువాచ హ, వ్రతాన్తే ధనమాహృత్య
 గచ్ఛేత్ పూర్వహృతం ధనమ్. 90. సుప్రాప్య త త్తదేకాన్తేప్రీతః
 స్థిత్యా మహాధనం, ఆదాయ మహతీం సేనాం గజాశ్వరథసుకు
 లామ్. 91. జగామ కాంచీం నగరిం పిత్రా ప్రత్యుద్దతో బలీ,
 మాత్రాపిత్రా చ సహితశ్చిరకాలమచర్ధత. 92. తదాప్రభృతి
 మాతా చ చకార వ్రతమాదరాత్, స చ చోశన్మహః ప్రీత
 స్తదాప్రభృతి తద్వ్రతమ్. 93. యథోక్తేన విధానేన యఃకరో
 దీప్సితం లభేత్, ఇతి వ్రతస్య మాహాత్మ్యం యే శృణ్వాన్వి పతన్తి
 వా. 94. తేషామపి మహాదేవః ప్రీతో భవతి సర్వదా, ఆయు
 మ్కరం పుష్టికరం శ్రీకరంచ యశస్కరమ్. 95. వ్రతమేతత్సము
 ద్దిష్టం గౌతమేన మహాత్మనా, ఆత్మనో హితమాకాంక్షన్వ్రతమే
 తత్సమాచరేత్. 96. మహతీం సంపదం ప్రాప్న్య శివసాయుజ్య
 మశ్నుతే. 97. ఇతి శ్రీస్కాందపురాణోక్త కేదారేశ్వర వ్రత
 కల్పః కథాసహితః సమూర్ణః.

కేదారేశ్వర వ్రతకథ

సూతపోరాణికుఁడు శౌన కొవిషుహామునులను చూచి
 యిట్లనియె. ఓమునులారా! ప్రపంచమంతయు నెవ్వనియను

గ్రహముచేత సృజింపబడినదో, అట్టిభగవంతుని బాహ్యతీర్థ
 రుని నమస్కరించి, సకలసంపదలును నొసఁగునట్టిదియు, తొల్లి
 యనేకమునులచే నాచరింపబడినదియు నైన కేదార వ్రతము
 యొక్క మహిమను లోకముల క్షేమాభివృద్ధి గోరి చెప్పు
 చున్నాను వినుఁడు. తొల్లి పార్వతీదేవీ యీ వ్రతము నాచరించి,
 సకలసంపదలను బొందెను. ఈ వ్రతంబు నాచరించువారికిని, ఈ
 వ్రతమహిమ విన్నవారికిని ఆయురారోగ్యసంపత్కీర్తులు గలుగు
 చున్నవి. ఈయుత్తమవ్రతంబు నేమానవుఁ డటువదియొక్క
 పర్యాయములు చేయుచున్నాఁడో, వాఁడు ఇహంబున గొప్ప
 యదృష్టమును, కాంతిని, ఆయుస్సును కలవాఁడై యుండి,
 పులోకంబున శివసాయుజ్యము నొందుచున్నాఁడు. కావున
 నాలుగువర్ణంబులవారును నియమముతోఁ గూడినవారై ఈ
 వ్రతంబు నాచరింపవలయును.

వ్రతకథాక్రమం బెట్లనిన :

భూలోకంబున ఈశాన్యమూలయందు కైలాసం బనెడి
 పర్వతం బొక్కటి కలదు. ఆపర్వతంబున మెఱుపులతోఁగూడిన
 శరత్కాలమేఘంబులో యనఁదగి సకలరత్నములతోఁగూడిన
 తెల్లని వెండిశిఖరములు వెలుగుచుండును. సాలతమాలహింతాల
 వకుళాశోక కరకనింబచందన దేవదారుపనసామ్రపూగపున్నాగ
 చంపక ప్రముఖ నానావిధపుష్పఫలభరితవృక్షములతోఁగూడి, పలు
 తెఱంగులగు పులుగులకూఁతలును, పలువిధంబులగు సెలయేళ్లును
 గలిగియుండును. యోగులెల్లరు నాపర్వతశిఖరమున నుందురు.
 అచ్చటనే యక్షకిన్నరగంధర్వసిద్ధచారణవిద్యాధరులు వాసము
 చేయుచుందురు. ఆరమ్యమైన పర్వతశ్రేష్ఠమున సర్వవ్యాపి

యగుపరమశివుఁడు ప్రమథగణంబులు చుట్టు గొల్వుగొల్చు చుండఁగాఁ బార్వతీసమేతుఁడై, దేవతల కందఱకు దర్శనంబొసఁగెను. అప్పుడు అగ్ని వాయు సూర్యచంద్రాదు లగుసకల దేవతలును, వసిష్ఠుఁడు మొదలగు సకలఋషులును, బ్రాహ్మి మొదలగు అష్టసిద్ధులును, రంభ, తిలోత్తమ, మేనక మొదలగు దేవకాంతలును, చండిక మొదలగు స్త్రీమూతలును, వినాయకుఁ డును, కుమారస్వామియు, నందుఁడు మొదలగు ప్రమథగణంబులును సారూప్యము నొందియుండిరి. అప్పు డాసభయందుఁ బరమేశ్వరుని ప్రేరణంబున నారదుఁడు మొదలగు ఋషులు గానంబు చేసిరి. ఆఋషులు సకలశ్రావ్యముగా గానంబుచేయు చుండఁగా, వారిగానములకుఁ దగినట్లు వాద్యముల వాయిం చుచు, తాళములు వేయుచు, రంభాదులగు అప్సరసలు నాట్యంబు సల్పిరి.

వారందఱిలోపలఁ గడుచక్కనిదైనరంభ మిక్కిలి వినోదముగా నాట్యము సల్పి యీశ్వరునికిఁ బరమసంతోషమును గలిగించెను. అప్పుడు భృంగిరిటి యను ప్రమథుఁడు శివుని యనుమతి వడసి, యప్సరమశివునికిని, సకలదేవతలకును నవ్వుపుట్టునట్లు పార్వతీపరమశివుల ముందట హాస్యము చేసెను. ఆహాస్యమును చూచి దేవతలందఱు పర్వతగుహలు మాటుమ్రోగునట్లు కడుపులుబ్బునట్లు నవ్విరి. ఆ ప్రహాసనము ముగిసినతర్వాత పరమశివుఁడు తన భక్తునిఁ జూచి, ఓభృంగిరిటి! బాగుగా హాస్యము చేసితివి. నీ ప్రహాసనమునకు మిక్కిలి యానందించితి నని యాభృంగిరిటివై మిక్కిలి ప్రేమగలవాఁ డయ్యెను. అంతట నాభృంగిరిటి శివుని యొక్కయు, దేవతలయొక్కయు మన్ననలను బడిసి, పార్వతీ

దేవిని విడిచి, పరమశివునికి మాత్రము ప్రదక్షిణము గావించి నమస్కరించెను. అప్పుడు పార్వతి తననాధునిజూచి “యీభృంగి. రిటి నన్ను వదలివెట్టి నీకుమాత్రము ప్రదక్షిణంబు గావించినాడందుకేమి కారణం” బని యడుగఁగా శశిశేఖరుఁడును “ఓ ప్రియా! బ్రహ్మము నెఱిగిన యోగులు నిన్ను మ్రొక్కరు. వారికి నీవలనఁ బనిలేదు. అని పార్వతికిఁ జెప్పెను.

ఇట్లు పరమశివుఁడు చెప్పఁగాఁ బార్వతి తనప్రియుని మీఁది కోపముచే నతనిని బాసి తనశక్తి నాకరింపఁగా, పరమేశ్వరుఁడును ప్రియావియోగముచే జిక్కిపోయెను. అంబికయు ప్రియావియోగముచే మిక్కిలి చిక్కి, దేవతలు వేఁడు కొనుచున్నను, శాంతినొందక కైలాసము విడిచి, యుండొంటి. మీఁద పగలేని సింహవ్యాఘ్రమృగంబులతోఁ గూడినదియు, మహర్షుల కునికిపట్టును, జనులకందఱకుఁ బ్రీతికరమై యన్ని కోర్కెల నొసఁగునదియు నైన గౌతమవనంబునకుఁ బోయి సేరెను. ఎక్కువ బ్రహ్మతేజస్సుగల గౌతమమహాముని వనంబునఁ బెరుగు హామయోగ్యము లగుసమిధలను, దర్భలను బండ్లను గైకొనివచ్చుటకై వనాంతరములకుఁ బోయియుండెను. తర్వాత నష్టహరి కావలసిన వస్తువులను గైకొని మరలి, తన యాశ్రమము చేరువకు వచ్చి, “ఏమి యీవంత? ఈతపస్సుల యాశ్రమంబు అకాలమున మిక్కిలి శోభిల్లుచున్నది. కారణ మేమైయుండవచ్చును” అని యాలోచించుచు, తపో వనంబులోపలఁ బ్రవేశించి, కమలంబులంబోలు కన్నులుగల పార్వతిం జూచి యతిథిపూజనేసి యాగమనకారణం బేమని

పాపవ్రతీదేవి నడిగెను. ఆపాపవ్రతీ తన విచారంబునకుఁ గారణం బెరింగించి యాతనినిఁ గూర్చుండఁజేసి “ఓభగవంతుఁడా! సకలయోగులు పూజించెడి యీశ్వరుని యర్థాంగము నాకెట్లు సిద్ధించునో, యట్టివ్రత మొక్కటి యానతి”యని యడిగెను. అంతట గౌతమమహాముని సకలశాస్త్రములను పురాణములను బరికించి, “కోరిన కోర్కూల నొసఁగు కేదారేశ్వరవ్రతంబు నాచరింపుము. నీకోరిక సిద్ధించు”నని చెప్పెను. ఆపాపవ్రతీ ముని పలుకులు విని, “ఓమహాత్మా! ఆవ్రతంబు నేయుట యెట్లు? శాస్త్రవిధానంబు నెఱింగింపుము.” అని యడుగఁగా, నాగౌతమ మునీంద్రుఁ డాపాపవ్రతీదేవి కిట్లనెను. ఆశ్వయుజశుద్ధ అష్టమి నాఁడు మానవుఁడు పరిశుద్ధుఁడై తెల్లపట్టువికాని లేక నూలు పోఁగువికాని యిరువదియొక్క పేటలనూలిని జేతికి కంకణము కట్టుకొనవలయును. ఆరాత్రి యుపవాసముండి బ్రాహ్మణభోజనంబు చేయింపవలెను. అదియొక లమావాస్యవఱకుఁ బ్రతిదినమును కేదారనాథుని బూజచేయవలయును.

ఆవ్రతంబు నేయువిధం బెట్లనిన; ప్రతిదిన ముదయమున లేచి పరిశుద్ధమై విజనమైయుండు స్థలంబున ధాన్యమును రాశి పోసి దానిమీఁద నొకపూర్ణకుంభము నునిచి, దాని నిరువదియొక నూలిపోగులతోఁ జుట్టి దానిమీఁద తెల్లని బట్టు బట్టగాని, లేక మఱేవస్త్రమునుగాని చుట్టి, నవరత్నములను గాని, బంగారమునుగాని, వెండినిగాని దానియందుంచి, గంధ పుష్పాక్షతాదులతో నాకలశంబును పూజించి, యానల నిరువది యొక్కమంది బ్రాహ్మణులను బిలిచి, కాళ్లు కడిగి పీటలమీఁదఁ గూర్చుండఁ బెట్టి, పురోహితునికి ముందుగాఁ బూజనేసి, పిమ్మట

నాయిరువదియొక్కమంది బ్రాహ్మణులను బూజింపవలెను. తర్వాత కలశమునందు కేదారదేవుని నావాహనము చేసి, చందనాగరు కర్పూర కస్తూరి కుంకుమాదులతోను, గంధపుష్ప అక్షతలతోను, నానావిధవస్త్రములతోను బూజించి, ధూపదీపంబు లొసగి, గోధుమపిండితోఁజేసి నేతిలోఁ గాల్చిన యిరువది యొక్క యతిరసములను, పాయసమును, పాలు, పెరుగు, నెయ్యి, తేనె మొదలగువానితో నిండిన సకలవిధశాకంబులను, పలుతెఱఁగులైన యరటి మామిడి కిచ్చిలి మొదలగు పండ్లను నివేదనసేసి, తాంబూలనీరాజనమంత్రపుష్పములొసగి, కేదారనాథుని బలువిధంబుల స్తోత్రములు సల్పి పూజయైనపిదప బ్రాహ్మణుల కందఱికి భూరిదక్షిణాతాంబూలము లొసగి వ్రతంబు పూర్తిసేసి యాకేదారేశ్వరుని సంతోషపెట్టుము. అంతటఁబరమేశుఁడు వేల్పులందరితోఁగూడ వచ్చి నీకు స్వదేహములో నర్ధాంశము నొసఁగునని చెప్పెను.

అంతటఁ బార్వతి మునీంద్రుఁడు చెప్పినచొప్పున బహు భక్తితో నాకేదారేశ్వర వ్రతంబు నాచరించెను. తర్వాత భగవంతుఁడగు వృషధ్వజుఁడు వేల్పుగుములతోడఁ బ్రత్యక్షమై పార్వతికిఁ దనదేహములో సగముభాగము నొసఁగెను. తర్వాత పార్వతి మిక్కిలి సంతోషపడి, యీశ్వరుని యర్ధశరీరమును బొంది, లోకులమేలుగోరి యీశ్వరుని సంతోషపరచి కేదారేశ్వరుని యనుగ్రహంబువలనఁ గోరినకోర్కెలెల్ల భక్తుల కొసఁగు నట్లు వరంబుగోరెను. పరమేశ్వరుఁడును అట్లే కలుగునుగాక యను యనుగ్రహించి, వేల్పులందరితోఁగూడి యంతర్ధానము నొందెను. అప్పు డచ్చటనుండిన శివభక్తుడయిన చిత్రాంగదుఁ

డను గంధర్వుడు సందికేశ్వరుని యనుగ్రహము బడసినవాడై తాను భూలోకంబున నీవ్రతంబును బ్రచారంబు చేయనెంచిన వాడై యుజ్జయినీపట్టణమునకు వచ్చి “ఓనాథా! కేదారనాథ వ్రతంబు సల్పితివేని, నీకు సకలసంపదలు గలుగు” నని వజ్రదంతుడను యుజ్జయినీదేశపురాజున కెఱింగించెను. ఆనజ్రదంతుఁ డీ వ్రతంబు నాచరించి దేశములకెల్లఁ బ్రభువాయెను. ఆపట్టణమున నిద్దఱు వైశ్యకన్యక లుండిరి. వారు తమతండ్రికడకు వచ్చి నాయనా! మేము కేదారేశ్వర వ్రతంబు నేయ నెంచియున్నాము. మా కౌనతిమ్మని యడిగిరి. దానికి, తండ్రి, “పిల్లలారా! నేను దరి ద్రుడను. మీరాతలంపు మానుకొండు” అని చెప్పెను. అంత నాకన్యకలు “నాయనా! నీవేమి యియ్యనక్కరలేదు. నీవు త్తరు విచ్చినయెడలఁ జాలును” యని యడిగిరి. ఆప్రకారమే తండ్రి యుత్తరవిచ్చెను. తర్వాత వారి భక్తికి మెచ్చి, ఈశ్వరుడు తానే వారికిఁగావలసిన వస్తువులు దొంకునట్లు ప్రసాదించెను. అంత వారలిద్దఱు నొకమఱ్ఱిచెట్టు క్రిందికి బోయి మొదట కంకణము కట్టుకొని యీ వ్రతంబును యథావిధిగా నాచరించిరి. అంతట మహాదేవుడు కడుసుప్పొంగి, వారికి సురూపంబును, దీర్ఘజీవితంబును, తరుగనికలిమిని నొసఁగి యంతర్ధానము నొందెను. ఆయిద్దఱిక్కసెల్లెండ్రలోఁ బెద్దదగుపుణ్యవతి నుజ్జయినీగాజు పెండ్లాడెను. మఱొక్కతె యగుభాగ్యవతిని చోళదేశపురాజు పెండ్లాడెను. ఆవైశ్యుడును తనకొమార్తెలను రాజుల కిచ్చుటచే మిక్కిలి కలిమినొంది సుఖంబుండెను. ఆయిద్దఱు వైశ్యపుత్రికలును సామ్రాజ్యమును సంపదను మహాబలులగు కొడుకులను బడసి సుఖంబుండిరి. తర్వాతఁ గొంతకాలమునకు భాగ్యవతి

యైశ్వర్యమదముచే మై మఱచినదై, యాకేదారేశ్వర వ్రతంబు నుల్లంఘనము చేసెను. అది కారణంబుగా నాభాగ్యవతిని కొడు కుతోఁగూడ దానిభర్త యొక కారణంబుచే రాజ్యమునుండి తఱిమెను.

అంతట నాభాగ్యవతి తనపిల్లవానితోడ నడవులెల్లఁదిరిగి మిగులడస్సి, కడపట నొకబోయవానియిల్లుజేరి, తనకొడుకును బిలిచి, “నాయనా? యీయుజ్జయినీరాజుభార్య నాకక్క గావలెను. కావునఁ బైతల్లికడకుఁ బోయి, మనసంగతి యెఱిఁగించి, ధనముఁ గొనిరమ్మని చెప్పిపంపెను. ఆబాబులుఁడును ఉజ్జయినీకేగి తనపెత్తలి యగుపుణ్యావతికిఁ దనతల్లి రాజ్యమునుండి తఱుమ గొట్టఁబడి యడువులం దిడుమలుపడుచుండట చెప్పి యామె యిచ్చిన విస్తారధనంబును గైకొని వచ్చుచుండెను. దారిలోఁ గేదారేశ్వరుఁడు దొంగవలె వచ్చి యాధనము నపహరించుకొని పోయెను. మఱల నబ్బాలుఁడు వెనుకకుఁ బోయి, తాపడిన తం టాలుచెప్పి, మఱలసొమ్ముగొనివచ్చుచుండఁగా కేదారేశ్వరుఁడు ముందటివలె నతనికిఁ గనఁబడకవచ్చి సొమ్ముదోచుకొని, దీనుఁ డైన యాబాబునిఁ జూచి ‘ఓభాగ్యవతీపుత్రుఁడా! న్యససంబు నొందకుము. నావ్రతంబు నుల్లంఘించినవారి కీధనంబు దగదు’ అనిచెప్పెను. అంత నా బాబుఁడు, బుణ్యావతి కీవృత్తాంతంబును జెప్పెను. అంతటఁ బుణ్యావతి యాబాబునిచే నావ్రతంబు చేయించి, అబ్బాయి! తల్లిచేత నీనోము నోమించుమని చెప్పి వానికిఁ గావలసిన ధనం బొసఁగి పంపెను.

అంతట నాబాబుఁడాధనంబును గైకొనివచ్చుచుండఁగా, ముందు దానుబోఁగొట్టినధనమంతయు దారిలోఁ బడియుండెను

ఆబాలుఁ డాధనంబును గూడ దీసికొని, తల్లికడకువచ్చి, జరిగిన సంగతియెల్ల నామెతోఁ జెప్పెను. ఆభాగ్యవతియుఁ దానుల్లంఘనముచేసియుండిన కేదార వ్రతంబును మఱల భక్తితోఁ జేసి, తనతప్పిదమును క్షమింపఁ గేదారనాథుని వేఁడెను. తర్వాత నాబాలుఁడు కేదారనాథుని యనుగ్రహమువలనఁ జతురంగ బలముతోఁ గూడినవాఁడై కాంచీపురంబునకు రాఁగా, చోళ రాజగు తనతండ్రి యెదురేఁగి వారిని బిల్చుకన్యచ్చి, బహు కాలము పెంపొందుచుండెను.

అది మొదలు భాగ్యవతియు, చోళరాజును ఆ వ్రతంబును జేయుచు సకలసంపదలతో నిండి రాజ్యపరిసాలనము చేయుచుండిరి. ఈ వ్రతంబు గౌతమమునీం ద్రుఁడు పార్వతి కుపదేశించినది గనుక నిహపరసుఖముఁ గోరుమానవుఁ డీ వ్రతంబును జేసెనేని యిహమున సకలాభీష్టములను బొంది, యనంతరమునఁ బరమశివుని సాయుజ్యమును బొందును. ఈ వ్రతమహిమ విన్న వారికిని చదివినవారికిని మహాదేవుఁడు స్వస్వసంపదల ననుగ్రహించును.

ఇది స్కాందపురాణోక్త కేదార వ్రతకథ

సంపూర్ణము.

శ్రీ ఇష్టకామేశ్వరీలక్ష్మీవ్రతము

*ఆచమ్య. శుక్లాంబరధరం విష్ణుమిత్యాది... భూర్భువః
 సువరోమ్. మమ ఉపాత్తసమస్తదురితక్షయద్వారా శ్రీమ
 మేశ్వరీప్రీత్యర్థం శుభే... ఆస్తాకం సహకుటుంబానాం క్షేమ
 శ్రీర్యవిజయాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం ధర్మాదిచతు
 ర్విధపురుషార్థచతుష్టయ సిద్ధ్యర్థం సర్వ శ్రేయోమంగళా
 వాప్త్యర్థం శ్రీ ఇష్టకామేశ్వరీ మహాలక్ష్మీదేవతా ముద్దిశ్య
 శ్రీ ఇష్టకామేశ్వరీప్రీత్యర్థం కల్పోక్తేన విధానేన యావచ్ఛక్తి
 ధ్యానావాహనాది షోడశోపచారపూజాం కరిష్యే. తదంగ
 త్వేన కలశపూజాం కరిష్యే (కలశపూజచేసి) ఆదౌ గణాధిపతి
 పూజాం కరిష్యే. (మొదట గణాధిపతిపూజ చేసి) శ్రీ ఇష్టకామే
 శ్వరీమహాలక్ష్మీప్రాణప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే.

(శ్రీ ఇష్టకామేశ్వరీ ప్రాణప్రతిష్ఠాపనము చేసి) పూజా
 మారభేత (పూజనారంభింపవలెను.)

◀ ఇష్టకామేశ్వరీపూజా ప్రారంభము ▶

కామేశ్వరీం భక్తవరప్రదాయినీం
 గృహే గృహే పూజితపాదపద్మాం,
 సర్వంసహం సర్వనమస్కృతాం శివాం
 భజేహ మంబాం జగదీశ్వరీం తామ్.

ఇష్టకామేశ్వరీమహాలక్ష్మీం ధ్యాయామి.

*కలశపూజ, గణాధిపతిపూజ, ప్రాణప్రతిష్ఠాపనవిధులు విశాయక
 వ్రతమునందువలెనే చేయవలెను.

భక్తులకోరికల నీడేర్చునట్టియు, నింటింట నెల్లరచే పూజింపఁ బడునట్టి సకలలోకధారిణియు జగత్తుల నేలు మంగళకరుశాలైన ఇష్టకామేశ్వరీ దేవీమతల్లిని నెల్లవేళల పూజించెదను. అని ధ్యానము చేయవలెను.

మం. తాం మ ఆవహా...పురుషానహమ్.

ఆవాహయేజగద్ధాత్రీం జగత్స్థిత్యంతకారిణీమ్.

బ్రహ్మాదిపూజితా మంబాం భక్తాభీష్టప్రదాయిసీమ్.

శ్రీఇష్టకామేశ్వరీ మహాలక్ష్మీం ఆవాహయామి.

జగత్తుల ధరించునదియు స్థిత్యంతములఁ జేయునదియు బ్రహ్మాది దేవతలచే నర్చింపఁబడునదియు, భక్తులకోరికల నిచ్చునదియునగు కామేశ్వరీదేవి నిందు నిల్పెదను.

సర్వేశాయై సర్వమాత్రే సర్వలోకాదిపూజితే,

సర్వమంగళదాయిన్యై శివాయై చ నమోనమః.

ఇష్టకామేశ్వరీ మహాలక్ష్మ్యై రత్నసింహాసనం సమర్పయామి

లోకములఁ బ్రోచు మంగళరూపయగు ఇష్టకామేశ్వరీదేవిని నమస్కరించెదను.

మం. అశ్వపూర్వాం...జుషతామ్.

సురనారీభిరారాధ్యే సురాసురనమస్కృతే,

సర్వాభీష్టవిధాయిన్యై త్రిలోకేశి నమోస్తుతే.

శ్రీఇష్ట...లక్ష్మ్యై అర్ఘ్యం సమర్పయామి.

దేవదానవులయర్చన లంఛనట్టియు దేవప్రమదలచే నెల్లవేళల నర్చింపఁబడు కోరికల నిచ్చు దేవిని నమస్కరించెదను. (అక్షతలు పుష్పముతోఁ జేర్చి ఉదకముతో అర్ఘ్యపాత్రలో వదలవలెను.)

మం. కాంసోస్థితాం...శ్రీయం.

ఆచమ్య తాం మహాదేవి సర్వదేవైశ్చ పూజితే,
మయా దత్తేన తోయేన సర్వేషాం ప్రతిబోధిని.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యే ఆచమనీయం సమర్పయామి.
దేవతలచే పూజింపబడు ఓతల్లీ! నేనొసగు ఈజలమును ఆచమ
నముగా స్వీకరింపుము.

మం. చంద్రాం ప్రభా...శ్రియం.

మధుపర్కం మయా దత్తం స్వీకురుష్వ శివప్రియే,
సంసారసాగరాదస్తా త్తద్దం బ్రహ్మాదిపూజితే.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యే మధుపర్కం సమర్పయామి.
సంసార మనెడు సముద్రమును దాటుటకుగా బ్రహ్మాదులచే
పూజింపబడు ఓదేవీ! మధుపర్కమును సమర్పించుచున్నాను.
స్వీకరింపుము.

మం. ఆదిత్యవణ్ణే...అలక్ష్మీః.

స్నానార్థం తే మయాఽఽనీతం గౌతమీసలిలం శుభం,
ఆనేన సలిలేనాద్య స్నానం కురు మహామతే.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యే స్నానం సమర్పయామి.
ఓదేవీ నీకొరకు గౌతమీనదినుండి ఉదకమును దెచ్చితిని.
దానస్నానముచేయుము.

మం. ఉపైతు మాం...దదాతు మే.

దుకూలం స్వీకురుష్వేదం స్వర్ణబిందుసమాయుతమ్,
ఉత్తరీయం కంచుకం చ తథావిధమతంద్రితే.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యే కంచుకసహితవస్త్రం సమర్పయామి.
బంగారుబుటలుకల పట్టుచీరెను రవికను ఉత్తరీయమును
సమర్పించుచున్నాను ఓదేవీ! స్వీకరింపుము.

కేయూరకంకణే దివ్యే హారనూపురమేఖలాః,
విభూషణాన్యమూల్యాని గృహాణ ఋషిపూజితే.

శ్రీశిష్ట...లక్ష్యే ఆభరణాని సమర్పయామి.

మునులెల్లరిచే పూజింపబడిన ఓవెలలేని మురుగులను హార
ములను దండకడియములను మొలత్రాడును మొదలగు నాభ
రణములను సమర్పించుచున్నాను.

మం. గంధద్వారాం—

శ్రీగంధం చందనోన్మిత్రం కుంకుమాగరుసంయుతం,
కర్పూరేణచ సంయుక్తం విలేపయ సురేశ్వరి.

శ్రీశిష్ట...లక్ష్యే గంధం సమర్పయామి.

చందనముతో కలుపబడినదియు కుంకుమ, పరిమళద్రవ్యము
లచే సంస్కరింపబడినదియు కర్పూరముతో కూర్పబడినదియు
నయిన రక్తచందనమును సమర్పించుచున్నాను.

మం. మనసః...యశః.

అక్షతాన్ రక్తవర్ణాంశ్చ కస్తూర్యాదిసుసంయుతాన్,
శోభనాంశ్చ మయా దత్తాన్ స్వీకురుష్వ దయానిధే.

శ్రీశిష్ట...లక్ష్యే అక్షతాన్ సమర్పయామి.

ఎఱ్ఱికిరంగుగలవై కస్తూరిమొదలగు పరిమళద్రవ్యములచే
మొదపబడిన అక్షతలను సమర్పించుచున్నాను.

మం. కర్దమేన...మాలినీమ్.

మల్లికాశతపత్రైశ్చ జాజీపున్నాగకేతకైః,
వకుళైశ్చమ్పకాద్యైశ్చ పూజయామి సురేశ్వరి.

ప్రతినామమునకు చివర “పూజయామి” అని చేర్చవలెను.

నీలమేఘద్యుతికబరాదై నమః కబరీభారం
 సర్వమంత్ర సంవాసినీ మంగళదాయిని శివాయై నమః
 సర్వాణ్యంగాని పూజయామి.

అష్టోత్తర శత నామ పూజా

“నమః” అని ప్రతినామముకడపట చేర్చవలెను

ప్రకృత్యై నమః	విభావర్యై నమః	20
వికృత్యై	అదిత్యై	
విద్యాయై	దిత్యై	
సర్వభూతహితప్రదాయై	దీప్తాయై	
శ్రద్ధాయై	వసుధాయై	
విభూత్యై	వసుధారిత్యై	
సురభ్యై	కమలాయై	
పరమాత్మికాయై	కాంతాయై	
వాచే	కామాక్ష్యై	
పద్మాలయాయై	10 క్రోధసంభవాయై	
పద్మాయై	అనుగ్రహపదాయై	30
శుచయే	బుద్ధయే	
స్వాహాయై	అనఘాయై	
స్వధాయై	హరివల్లభాయై	
సుధాయై	అశోకాయై	
ధన్యాయై	అమృతాయై	
హిరణ్యగౌర్యై	దీప్తాయై	
లక్ష్మ్యై	లోకశోకవినాశిన్యై	
నిత్యపుష్పాయై	ధర్మనిలయాయై	

కరుణాయై నమః
 లోకమాత్రే
 పద్మపియాయై
 పద్మహస్తాయై
 పద్మాక్ష్యై
 పద్మసుందర్యై
 పద్మోద్భవాయై
 పద్మముఖ్యై
 పద్మనాభప్రియాయై
 రమాయై
 పద్మమాలాధరాయై
 దేవ్యై
 పద్మిన్యై
 పద్మగంధిన్యై
 పుణ్యగంధాయై
 సుప్రసన్నాయై
 ప్రసాదాభిముఖ్యై
 ప్రభాయై
 చంద్రవదనాయై
 చంద్రాయై
 చంద్రసహోదర్యై
 చతుర్భుజాయై
 చంద్రరూపాయై
 ఇందిరాయై

ఇందుశీతలాయై నమః
 40 ఆహ్లాదజనన్యై
 పుష్ప్యై
 శివాయై
 శివకర్యై
 సత్యై
 విమలాయై
 విశ్వజనన్యై
 తుష్టయే
 దారిద్ర్యనాశిన్యై
 ప్రీతిపుష్కరిణ్యై
 50 శాంతాయై
 శుక్లమాల్యాంబకాయై
 శ్రియై
 భాస్కర్యై
 బిల్వనిలయాయై
 వరారోహణ్యై
 యశస్విన్యై
 వసుంధరాయై
 ఉదారాంగాయై
 హరిణ్యై
 60 హేమమాలిన్యై
 ధనధాన్యకర్యై
 సిద్ధయే

70

80

స్త్రిణసామ్యాయై నమః
 శుభప్రదాయై
 నృపవేశ్యగతానందాయై
 వరలక్ష్మ్యై
 వసుప్రదాయై
 శుభాయై
 హిరణ్యప్రాకారాయై
 సముద్రతనయాయై
 జయాయై
 మంగళా దేవ్యై
 విష్ణువక్షస్థస్థితాయై

90

విష్ణుపత్నయై నమః
 ప్రసన్నాక్ష్యై
 నారాయణసమాశ్రితాయై 100
 దారిద్ర్యధ్వంసిన్యై
 దేవ్యై
 సర్వోపద్రవవారిణ్యై
 నవదుర్గాయై
 మహాకాల్యై
 బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికాయై
 త్రికాలజ్ఞానసంపన్నాయై
 భువనేశ్వర్యై 108

అష్టోత్తరశతనామపూజాం సమర్పయామి.

మం. అపప్రజం...కులే.

వనస్పతిరసై ర్దివ్యైర్గంధాఢ్యైస్సుమనోహరైః
 కపిలాఘృతసంయుక్తః ధూపోయం ప్రత్యగృహ్యణామ్.
 శ్రీఐష్ట...లక్ష్మ్యై ధూపమాఘ్రాపయామి.

మంచివాసనలుగల వృక్షసారములును, కపిలగోవునేయియు
 గలధూపమును సమర్పించుచున్నాను గ్రహింపుము.

మం. ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం...మమావహా.

సాజ్యం త్రివర్తీసంయుక్తం వహ్నినా యోజితం మయా,
 గృహాణ మంగళం దీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహమ్.
 శ్రీఐష్ట...లక్ష్మ్యై దీపం దర్శయామి.

ముల్లొకములందలి యంధకారము నపహరించు మూఁడు
 వత్తులువేసి నేయి పోసి వెలిగించినదీపము గ్రహింపుము.

ధూపదీపానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి. (ఉద్ధరిణితో
ఉదకమును చేత నుంచుకొని పల్లెములో విడువవలెను.)

మం. ఆర్ద్రాం యః...మమావహా.

నై వేద్యం షడ్రసోపేతం నానాభక్ష్యసమన్వితం,
సుస్వాదు గృహ్యతాం దేవి నారాయణి నమోస్తు తే.

ఆటరుచులగూడిన మధురమైనవై వేద్యము నో లక్ష్మీ! స్వీక

రింపుము.

ఉ త్తరాపోశనాదికం సమర్పయామి.

మం. తాంఘ్య ఆవహా...నహమ్.

పూగీఫలసమాయుక్తం నాగవల్లిదళై ర్యతమ్,
కర్పూరచూర్ణసంయుక్తం తాంబూలం సమర్పయామి.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యై తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతామ్.

పోకలు పచ్చకర్పూరము తక్కుంగలవాసన ద్రవ్యములుగల

తాంబూలమును గ్రహింపుము.

మం. హిరణ్యపాత్రం...దధాతి.

నీరాజనం సుమంగల్యం బహువర్తిసమన్వితమ్,
సంగృహణి సురాధ్యక్షే మయా దత్తం సురేశ్వరి.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యై ఉత్తరనీరాజనం సమర్పయామి.

నీరజనానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి.

మం. ధాతా...విద్యతే.

నిత్యం సకలకళ్యాణి భోగమోక్షప్రదాయినీ,
సువర్ణమంత్రపుష్పాణి ప్రీత్యర్థం తవ సువ్రతే.

శ్రీశ్రీష్ట...లక్ష్మ్యై మంత్రపుష్పం సమర్పయామి.

మయా కృతామిమాం పూజాం స్వీకృత్య క్షణదాయినీ,

కృతార్థం మాం విధాయాశు సుప్రీతా భవ కామదే!
 మంత్రహీనం క్రియాహీనం శక్తిహీనం శివప్రియే
 యత్పూజితం మయా దేవి పరిపూర్ణం తదస్తు తే.

అనయా పూజయాచ శ్రీభిష్టకామేశ్వరీ మహాలక్ష్మీః
 సుప్రీతా వరదా భవతు.

అ థ క థా

కదాచినై మిశారణ్యే ఆహల్యా లోకపావనీ, జర
 యాతుసమాయుక్తారోగై ర్బహుభిరావృతా.౧.దుస్స్వప్న భీతా
 దుఃఖార్తా నై కాం త్యం సమపద్యత, నిత్యం నిత్యం రుజాపీడా
 బాధతే తాం దివానిశమ్. ౨. భూతైః పిశాచై రాక్రాన్తా పతి
 మాహ సుమధ్యమా, గౌతమంతు మునిశ్రేష్ఠం సర్వవిద్యా
 విశారదమ్. ౩. నిత్యస్నానరతం దాంతం శాంతం ధీరం శివా
 వహమ్, సర్వమంత్రార్థవిశదం సర్వయంత్ర విశారదమ్.౪.గాయత్రీ
 మస్త్రజప్యం చ సర్వరోగనివారణమ్, ప్రాహ దీనప్రియ స్వామిన్
 మమాంగే జాయతేఽధునా. ౫. రుజాపీడాభవద్భిశ్చ కేనోపా
 యేన వార్యతాం, అనయా బాధయా తేద్య శుశ్రూషాం కర్తు
 మాత్తనః.౬.శక్తిర్నహి జపేచ్ఛా చ మయ్యనుగ్రహ భో విభో.
 ఇతి సంప్రార్థితాం భార్యాం గౌతమో వాక్యమబ్రవీత్. ౭.
 నామ్నా కామేశ్వరీం దేవీం స్వయం వ్యక్తాం మహేశ్వరీం,
 ఆవాంతు పూజయావోద్య పూజాభిరతికోమలామ్. ౮. తస్మా
 త్సర్వరుజాం పీడాం నివారయతి సా శివా, అస్మాదుపాయాద
 న్యశ్చ నాస్తి బాధానివారకః, ౯. ఇత్యుక్తవంతం పతిమాహ

సాంగనా కామేశ్వరి నామ మహేశ్వరి చ, కథంతు తుష్టా కథ
 నూపదం తరే త్తథేతువచ స్రియమంజసా వరమ్. ౧౦. ఇత్యు
 దీరితమాకర్ణ్య గౌతమో వాక్యమబ్రవీత్, కామేశ్వరికథాం
 వక్ష్యే ఆదౌ పూజాం తతఃపరమ్. ౧౧. పురా బ్రాహ్మణగేహే తు
 రంజకా నామ నామతః, సుద్యమ్నస్య ద్విజస్యాస్య పుత్రీత్వం
 ప్రాప్య శాంభవీ. ౧౨. పితృగేహే పర్థమానా యకాననం
 ప్రాప్య కన్యకా, తస్మిన్నవసరే విప్రః జనకశ్చిన్తితోఽభవత్.
 ౧౩. — ఆస్యాస్సౌన్దర్యసదృశః పతిర్నాస్తి జగత్త్రయే ఇత్థా
 కులం తు జనకం రంజకా ప్రాహ సుస్థితమ్. ౧౪. మమ భర్తా శివ
 స్సౌఖ్యో స్సహ్యాన్యో మమార్హతి. ఇతి సాక్షాచ్ఛివం ధ్యాయన్
 తూష్ణీం తిష్ఠతి భామిని. ౧౫. విస్థితో జనకశ్చైవ తూష్ణీమాదై
 శివం స్మరన్, కదాచిద్వృషభా రూఢో ప్రమథైశ్చ సమావృతః.
 ౧౬. ఆభ్యాయాన్రంజకాప్రాంతం విస్థితాస్యో ననామ చ,
 హస్తం గృహీత్వా తస్యాశ్చ శంభుర్వృషభ మారుహత్. ౧౭.
 తస్మిన్నవసరే విప్రం ప్రాహ సారంజకా ధ్రువమ్, భో విప్ర
 త్వం హి వాత్సల్యాత్ప్రిప్తవాన్విస్థితో గృహమ్. ౧౮.
 ఇదానీం తు గమిష్యామి శివస్యాన్నిధ్యమేవ హి, మద్రూపాం
 ప్రతిమాం కృత్వా గృహే స్థాప్య దినేదినే. ౧౯. పూజాం కురు
 మహాభాగ సర్వాభీష్టాం వదామి తే, కామేశ్వరితి నామ్నావై
 మత్పూజాం కురుతే తు యః. ౨౦. సర్వాభీష్టాన్ వదామ్యప్య
 తస్య వై శాశ్వతాన్ స్థిరాన్, పూజావిధానం వక్ష్యామి
 శృణు నాన్యమనా తథా. ౨౧. కలశం గంధపుష్పాద్యై రలంక

కృత్య నివేశ్య చ, తస్మిన్నా వాహాయే న్నా తు సర్వాభీష్ట ప్రదాయి
 నీమ్. ౨౨. ప్రాతఃకాలే నిత్యకృత్యం నిర్వర్త్య శుచితో వశీ,
 మద్భుద్భ్యా విప్రకులజాః స్త్రియః పంచచ సప్తచ. ౨౩. న వై కా
 దశ సంఖ్యావా సమాహూయ ప్రయత్నతః, తానామభ్యంగ
 స్నానం తు నిర్వర్త్య స్వగృహే చవై. ౨౪. ప్రాతస్తానాం షడ
 స్వస్వాణా లేపయే ద్రక్త కేనచ, పూజయిత్వా తు సర్వాంగే గంధా
 ద్యైః పుష్పదామభిః. ౨౫. తతః పిష్టం సమాధాయ. శాంబూల
 దక్షిణాద్యైశ్చ శర్కరామధుమిశ్రితమ్, దత్వా వాయన
 దానాని బ్రాహ్మణం చైకమర్చయేత్. ౨౬. ప్రత్యేకం వాయనం
 డద్వాద్వాచకం పూజయేత్సుధీః, నై పేష్యం క్రియతాం దేవ్యాః
 కపలీపానకాదిభిః. ౨౭. నారికేళఫలైశ్చాపి ఖర్జూరైరిక్షు ఖండకైః
 ఏవం నిర్వర్త్య విధివత్ స్త్రియః ప్రార్థయతాం నతీ. ౨౮. స్వచేలం
 గృహ్య పాస్తాభ్యాం కించిద్దేయమితి బ్రువన్, తాస్త్రియస్త్వి
 ప్రతిగ్రాహ్య పిష్టాద్యం కించిన్నిక్షిపేత్. ౨౯. తాభిర్నిక్షిప్త
 తస్మాత్తం భక్షయేద్భార్యయా సహ, తతస్తాభక్షయంత్యశ్చ
 బ్రాహ్మణానోభజయే త్తతః, ఏవం కృత్వా ప్రతీ సమ్యక్ నిత్యం
 పూజాం సమాచరేత్, వివాహాదిశు భేష్మాదౌ పూజ్యా కామే
 శ్వరీ సదా. ౩౦. తస్య సర్వరుజాబాధాః జాయంతే న కదాచన, న
 వై రికాః ప్రజాయంతే సర్వోపద్రవకారకాః. ౩౧. పురామద్వంశజా
 స్సర్వే లభంతే సర్వదాహితామ్, పూజాం కామేశ్వరీం దివ్యాం
 త్వయా తన్నస్తృతం హి తత్. ౩౨. త్వద్దేహస్య రుజాబాధాః
 జాయంతే సాంప్రతం ప్రియే, తస్మాత్కామేశ్వరీ పూజా
 కార్యాస్తాభిస్సువిస్తరమ్. ౩౩. ఇతి భర్తుర్వచః శ్రుత్వా అహల్యా

లోకపావనీ, పూజాం కామేశ్వరీం దివ్యాం కృత్వా తత్రవిధా
 నతః 38. స్వదేహే కృతబాధాభిర్ముక్త్యా దృఢతనుర్బభౌ
 పతిశుశ్రూషకారీచ జపశీలాభవత్తతః. 39. తస్మాత్కామేశ్వరీం,
 దివ్యాం పూజాం కుర్వ్యద్యదుత్తమాః, తేషాం రోగా
 వినశ్యంతి సంపదశ్చ భవంతిహి. 40. పుత్రపౌత్రాశ్చ వర్ధంతే
 సర్వసౌభాగ్యకారకాః, అంతే కైవల్యమాయాంతి శివాశివ
 కృపాకరః 41. ఇతి శ్రీదేవీరహస్యే కామేశ్వరీ వ్రతకథా
 సంపూర్ణా.

శ్రీశ్రీకామేశ్వరీ వ్రతకథ

పూర్వ మొకానొకప్పుడు పవిత్రురాలైన అహల్య
 ముదిమినొందినదై పలురకములరోగములచే నాక్రమింపబడిన
 దాయెను. చెడుకలల కనుచుండెను. దుఃఖముచే దీనురాలా
 యెను. ఎల్లవేళల శారీరకబాధయు మానసికవేదనయు నామెను
 పీడించుచుండెను. అంత ఈబాధ సహించలేని యాపతివ్రత
 యగు నహల్య చదువుల నెఱిగి స్నానము జపము తపము
 శుచియై ఒనరించుచు శాంతిధైర్యముగలిగి మంత్రములను,
 యంత్రముల చక్కనెఱిగియున్న మునిశ్రేష్ఠుడును తనపతియగు
 గౌతముజేరి “మహాప్రభో! స్వామీ! నాయీరుజను, పీడను
 నెటులయిన పోగొట్టుము. ఈ నాయస్వస్థతవలన నీపరిచర్యచేయ
 లేకున్నాను.” అని యిటుల మొరవెట్టుకొనిన భార్యను జూచి
 గౌతముఁ డి ట్లుపదేశించెను. “కర్తృరహితయు లోకేశ్వరియు
 నగు కామేశ్వరిని మనమిరువురమును పూజింతము. ఆమె
 యాపూజవలన తృప్తి నొందినదై నీ ఆధివ్యాధుల మాన్పు.

గలదు.' ఇట్లు భర్తచెప్పిన నామె "ఆర్య! కామేశ్వరి యెటుల తృప్తికొందును. ఎటుల నాపద దాటించును." అనగా నా మహర్షి యెటుల చెప్పెను. "ప్రియా మొదట పూజావిధానము నెరుకపరచెదనువినుము. "పూర్వకాలమున సుద్యుమ్నుఁడను బ్రాహ్మణుని యింట రంజకయనుపేరితో సార్వతి యుదయించెను. ఆమె యతనియింట పెరుగుచు యశావన యాయెను. అట్టితరి "ఈమె సౌందర్యమునకుఁ దగినభర్త ముల్లోకములను గానరాఁడే" యని విచారించెను. ఇట్లు విచారించుచున్న తండ్రితో రంజక "తండ్రి నా కాలకంఠుఁడే భర్తకాని యస్యుఁడు కానేరఁడు." అని చెప్పి శివునే తలచుచు ఊరకుండెను. ఆమె తండ్రిగూడ ఫాలలోచనునే తలచుచు ఊరకుండెను. అంత నొకనాఁడు నందినెక్కిప్రమథులు వెంటరా నాపశుపతి చిటునగవు మొలకలెత్త రంజకయున్న ప్రాంతమునకు వచ్చి ఆమెకరము గ్రహించి తనవాహనముపై నెక్కించుకొనెను. అటు లావృష భము నధిష్ఠించి రంజక యిటు లనెను. ఓ బ్రాహ్మణా నీవు ఆశ్చర్యము నొందితివి. నే నిపు డీపశుపతియింటికి పోవుచున్నాను. నావంటిబొమ్మ నొకదానిని చేసి నీయింట ప్రతిష్ఠించి పూజింపుము. దాన నీకోరిక లీడేరును. ఏమానవుఁడు నన్ను కామేశ్వరియనుపేర పూజించునో వాని కఖిల అభీప్సితముల స్థిరముగా నొనగూర్చెదను.

నాప్రతిమాపూజ యెటులు చేయవలయునో యిక చెప్పెదను శ్రద్ధగా వినుము. గంధము పూవులు మొదలగు ద్రవ్యములచే నలంకరించి కలశమునుస్థాపనము చేయవలయును.

కోర్కులిచ్చు నన్నా కలశమున నావాహనము చేయవలెను. ప్రాతఃకాలమున నిత్యకృత్యములఁ దీర్చుకొని శుచియై ఇంద్రియములను, కరణములను స్వాధీనమున నుంచుకొని నే ననెడు భావనతో 5, 7, 9, 11, సంఖ్యలలో నేదే నొకసంఖ్యకు చెందిన బ్రాహ్మణస్త్రీలను పిలిచి తనయింట వారికి తలంటి నీళ్లు పోసి వారిపాదముల ఎఱ్ఱగంధమున నలంకరించవలెను. వారియన్ని అవయవములను గంధము పూచండలు మొదలగు వానితో పూజించి చలిమిడిని (వరిపిండి చక్కెరతో కలిపి జలమున నార్ద్రమొనరించినపదార్థము) వాయనమిచ్చి తాంటూలాదుల నీయవలెను. బ్రాహ్మణున కొకనికి ప్రత్యేకముగ వాయనమిచ్చి పండితుడైనవాఁడు పూజించవలయును. అరటి, కొబ్బెర, చెరకు, ఖర్జూరము మొదలగుపదార్థములను దేవికి నైవేద్యముగా సమర్పించవలయును. ఇటు లాపూజను ముగించి తన కొంగును రెండుచేతులపట్టుకొని ఆస్త్రీలను “కొంచెము ప్రసాదింపుఁడు” అని ప్రార్థించెను. అపు డాస్త్రీలు తామదివరకు పుచ్చుకొనిన చలిమిడిపండ్లు మొదలగువానిని కొంచెము విదల్పవలయును. వారిచే విదల్పబడిన ఆస్వల్పమును భార్యతోగూడ పుచ్చుకొనవలెను. ఆతరువాత బ్రాహ్మణసమారాధనము చేయవలెను. ఇటు లీవ్రత మాచరించి నిత్యమును పూజచేయుచు వివాహాదిమంగళసమయమున మొదట కామేశ్వరిని పూజించినచో ఆధివ్యాధులు లేకయుండును. పూర్వకాలమున మాషారందరు ఎల్ల వేళలను ఏమరక కామేశ్వరినిపూజించుచుండెడివారు. నీవొకసారికూడ ఆదివ్యురాలిని స్మరింపవయితివి. అందువల

ననే నీ కీకాచులు కలగినవి. కావున కామేశ్వరీపూజచేయుము
 అనిపలికిన తనభర్తమాటల విన్నయహాల్య యథావిధిగా
 నీవ్రతమును చేసెను. అపు డెల్లరోగములు పాసి దృఢగాత్రు
 రాలాయెను. భర్తృశుశ్రూషయు తనమును చేయునదియు
 నాయెను. కావున లోకమున నెవ్వరు విధివిహితముగ కామే
 శ్వరీవ్రత ఘోనరించిన వారి కిహమున విహికఫలములును,
 అంతమున శివకైవల్యమును గల్గును.

తెండవభాగమున నీవ్రతములు కలవు.

1. ఋషిపంచమీవ్రతము, 2. మధనద్వాదశీవ్రతము,
3. అమావాస్యసోమవతీవ్రతము, 4. కృష్ణాష్టమీవ్రతము,
5. శ్రీరామనవమీవ్రతము, 6. అముక్తాభరణ సప్తమీవ్రతము,
7. భక్తేశ్వరవ్రతము, 8. శతవర్తివ్రతము, 9. లక్ష్మవర్తివ్రతము,
10. త్రికార్తివ్రతము, 11. చిత్రగుప్తవ్రతము, 12. క్షీరాబ్ధి
 వ్రతము, 13. సావిత్రీగౌరీవ్రతము, 14. సంపద్గౌరీవ్రతము,
15. సత్యనారాయణవ్రతము, 16. రథసప్తమీవ్రతము, 17.
 సంకటచతుర్థీవ్రతము, 18. జీవవారైకాదశీవ్రతము, 19. శ్రవణ
 ద్వాదశీవ్రతము, 20. శరన్నవరాత్రివ్రతము, 21. నృసింహజయంతీ
 వ్రతము, 22. శ్రీమంగళగౌరీవ్రతము, 23. తులసీపూజావ్రతము,
24. సంతానగోపాలపూజావ్రతము. ధర. ర్పు. 2 0

చెన్నపురి: వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలుఅండ్ సన్స్ వారి
 'వావిళ్ల' ప్రెస్సున ముద్రితము—20-7-1955.

పురాణము, సవ్యాఖ్యానాంధ్ర తాత్పర్యసహితము	2	8
పురాణసమాహితము, సాంధ్ర తాత్పర్యము	0	4
పద్మపురాణాంతర్గత మాఘపురాణము, సాంధ్ర తాత్పర్యము	5	0

అవైదిక గ్రంథములు

ఆమావాస్యాతర్పణము	0	2
నవగ్రహారాధనమ్	0	8
ఆపస్తంబగృహ్యసూత్రములు	0	4
ఆపస్తంబ ప్రవరకాండము	0	4
ఆశ్వలాయన ప్రవరకాండము	0	4
ఆంధ్రీద్రావిడసంధ్యావందనము	0	3
ఋగ్వేదదేవతార్చన, బ్రహ్మయజ్ఞము, సస్వరము	0	3
ఋగ్వేదపూర్వప్రయోగాదర్శము	3	0
ఋగ్వేదశ్రాద్ధప్రయోగము, చిన్నసైజు	0	8
ఋగ్వేదసంహిత, మొదటిఅత్థము, టీకాతాత్పర్యసహితము, పాతప్రతి	0	0
ఋగ్వేదసంధ్యావందనము, సటీక	0	4
తిథిమంత్రములు (ఆరాధ్యులది)	0	3
దేవతార్చన, చిన్నసైజు	0	2
పంచసూక్తములు, సస్వరము	0	3
పంచోపనిషత్తులు, తెత్తిరీయము, సస్వరము	1	4
పంచోపనిషత్తులు, బ్రహ్మమేధసహితము	0	6
డిటా టీకాతాత్పర్యసహితము	5	8
పితృతర్పణము, చిన్నసైజు	0	2
పుదూరుద్రావిడసంధ్యావందనము	0	3
పుదూరుద్రావిడశ్రాద్ధప్రయోగము (షట్పిండవిధానము)	1	0
బ్రహ్మయజ్ఞము, సస్వరము	0	3
మహాస్యాసము, సస్వరము, చిన్నసైజు	0	12
యజ్ఞోపవీతధారణవిధి	0	2
మంత్రప్రశ్నములు, సస్వరము	0	6